

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
«РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ
ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ»
підготовки бакалаврів

Луцьк – 2026

Силабус освітнього компонента «Розвиток міжнародного бізнесу в умовах циркулярної економіки» підготовки бакалаврів.

Розробник: Корнелюк Ольга Антонівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародних економічних відносин.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(А. О. Бояр)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин, протокол № 6 від __ лютого 2026 р.

Завідувач кафедри:

(Бояр А. О.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	29 Міжнародні відносини 292 Міжнародні економічні відносини ОПП «Міжнародний бізнес» Бакалавр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання – 3-й
		Семестр 6-й
ІНДЗ: немає		Лекції – 10 год.
		Практичні (семінарські) – 20 год.
		Самостійна робота – 110 год.
	Консультації – 10 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		Українська або англійська (вибір при реєстрації)

II. Інформація про викладача (-ів)

ППІ: Корнелюк Ольга Антонівна

Науковий ступінь: кандидат економічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри міжнародних економічних відносин

Контактна інформація: Olga.Korneliuk@vnu.edu.ua, каб. 322, корпус А

Дні занять: <http://surl.li/shvned>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Вибірковий освітній компонент «Розвиток міжнародного бізнесу в умовах циркулярної економіки» спрямований на формування у здобувачів вищої освіти системного розуміння трансформації міжнародного бізнесу в умовах переходу від лінійної до циркулярної моделі економічного розвитку. В межах курсу розглядаються теоретико-методологічні засади циркулярної економіки, міжнародний досвід її впровадження, сучасні циркулярні бізнес-моделі, особливості функціонування транснаціональних корпорацій, малого та середнього бізнесу в умовах ресурсних обмежень, екологічних викликів і посилення вимог до сталого розвитку. Особлива увага приділяється інтеграції принципів ресурсоефективності та екоефективності в стратегії міжнародного бізнесу, аналізу промислових і корпоративних стратегій циркулярної економіки, оцінюванню можливостей адаптації зарубіжного досвіду до умов України. Курс має прикладний характер і орієнтований на формування аналітичного мислення і практичних навичок прийняття управлінських рішень в міжнародному бізнес-середовищі.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою є формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок щодо розвитку міжнародного бізнесу в умовах циркулярної економіки, здатності аналізувати, оцінювати і обґрунтовувати управлінські рішення з урахуванням принципів сталого розвитку, ресурсоефективності та екологічної відповідальності. Завдання освітнього компонента: 1) розуміти та застосовувати принципи циркулярної економіки в процесі аналізу розвитку міжнародного бізнесу; 2) аналізувати міжнародний досвід упровадження циркулярних бізнес-моделей і оцінювати можливості його адаптації до національних економічних умов; 3) оцінювати ефективність стратегій і моделей міжнародного бізнесу з позицій

ресурсоефективності, екоефективності і сталого розвитку; 4) обґрунтовувати управлінські рішення щодо розвитку транснаціональних корпорацій, малого та середнього бізнесу в умовах циркулярної економіки; 5) формулювати аргументовані висновки та пропозиції щодо впровадження циркулярних підходів в міжнародному бізнесі.

3. Soft skills (компетентності):

- критичне та системне мислення – здатність аналізувати трансформаційні процеси в міжнародному бізнесі та оцінювати наслідки переходу до циркулярної економіки;
- аналітичні навички – вміння працювати з міжнародними кейсами, статистичними даними та аналітичними звітами;
- прийняття управлінських рішень – здатність обґрунтовувати бізнес-рішення з урахуванням економічних, екологічних і соціальних факторів;
- комунікативні навички – вміння аргументовано презентувати результати аналізу, вести професійні дискусії та працювати в команді;
- креативність і інноваційне мислення – здатність генерувати ідеї щодо впровадження циркулярних бізнес-моделей в міжнародному бізнесі;
- екологічна та соціальна відповідальність – усвідомлення ролі бізнесу в досягненні цілей сталого розвитку.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Сем.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Теоретичні засади формування та розвитку циркулярної економіки	14	1	2	10	1	ДС/7
Тема 2. Принципи циркулярної економіки в контексті досягнення цілей сталого розвитку	14	1	2	10	1	ДС/7
Тема 3. Стратегічні документи та «дорожні карти» розвитку циркулярної економіки	14	1	2	10	1	ДС/7
Тема 4. Методичні підходи та індикатори оцінювання рівня розвитку циркулярної економіки	14	1	2	10	1	ДС/7
Тема 5. Трансформація бізнес-процесів на засадах принципів циркулярності	14	1	2	10	1	ДС/7
Тема 6. Циркулярні бізнес-моделі: сутність, типологія та переваги в умовах глобальних викликів	16	1	2	12	1	ДС/7
Тема 7. Діяльність транснаціональних корпорацій в умовах переходу до циркулярної економіки	16	1	2	12	1	ДС/7
Тема 8. Європейський досвід розвитку циркулярної економіки та можливості його адаптації в Україні	16	1	2	12	1	ДС/7
Тема 9. Взаємодія держави та бізнесу у забезпеченні реалізації принципів циркулярної економіки	16	1	2	12	1	ДС/7
Тема 10. Подолання «гепу	16	1	2	12	1	ДС/7

циркулярності»: смарт-бізнес-моделі, розумні міста та перспективи впровадження циркулярних підходів в Україні						
Види підсумкових робіт						
Контрольна робота (тест)						T/30
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10	100

* Форма контролю: ДС – дискусія, Т – тести.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

1	Опрацювання наукових і аналітичних джерел з проблематики циркулярної економіки і розвитку міжнародного бізнесу з подальшим формулюванням узагальнених висновків щодо базових концепцій і підходів
2	Аналіз міжнародних кейсів впровадження циркулярних бізнес-моделей в діяльності транснаціональних корпорацій або компаній малого та середнього бізнесу (на прикладі країн ЄС та інших регіонів світу)
3	Порівняльний аналіз лінійної та циркулярної моделей бізнесу з оцінюванням їх економічних, екологічних і соціальних ефектів в контексті міжнародного бізнесу
4	Оцінювання можливостей адаптації європейського досвіду циркулярної економіки до умов України, з урахуванням особливостей національного бізнес-середовища, інституційних та регуляторних чинників
5	Підготовка аналітичного есе або презентації на одну з запропонованих тем курсу (циркулярні бізнес-моделі, роль ТНК, смарт-міста, взаємодія держави та бізнесу тощо) з аргументованим обґрунтуванням власної позиції
6	Аналіз стратегічних документів та політик ЄС у сфері циркулярної економіки з визначенням їх впливу на розвиток міжнародного бізнесу
7	Оцінювання ролі держави в стимулюванні розвитку циркулярних бізнес-моделей через регуляторні, фінансові та інституційні інструменти
8	Розроблення пропозицій щодо впровадження циркулярних підходів в діяльність міжнародної або національної компанії з урахуванням принципів сталого розвитку та ресурсоефективності

IV. Політика оцінювання

Обов'язкове дотримання норм Кодексу академічної доброчесності ВНУ (<http://surl.li/aagxg>) у процесі навчання. Допускається заочне письмове відпрацювання пропущених з поважної причини семінарів. Максимальна кількість дозволених пропусків без поважної причини – 2. Можливе зарахування результатів формальної чи неформальної освіти як окремих тем чи змістових модулів курсу відповідно до Положення ВНУ від 29.08.2024 р. (<http://surl.li/sbwzdh>).

Максимальна кількість балів за вивчення курсу – 100, включаючи:

- 70 балів за участь в дискусіях під час семінарських занять (по 7 балів за семінар) (Модуль 1);
- 30 балів – тест (електронне тестування) за усіма темами курсу (див. нижче перелік питань) (Модуль 2).

Необхідний мінімум для успішного завершення курсу – 60 балів.

Модуль 1										Модуль 2	Сума балів
Змістовий модуль 1											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Тести	
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	30 балів	100
70 балів										30 балів	100

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю – залік. Залік виставляється здобувачеві автоматично, якщо ним виконано усі види передбачених силабусом освітнього компонента робіт та одержано 60 або більше балів. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем або написати письмово від руки ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету (див. Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів ВНУ імені Лесі Українки – <http://surl.li/ddfha>).

Питання для підготовки до підсумкового тесту

1. Яка відмінність циркулярної економіки від лінійної найбільш повно відображає її вплив на міжнародний бізнес?
2. Який із принципів циркулярної економіки має найбільше стратегічне значення для транснаціональних корпорацій?
3. Який показник найбільш доцільно використовувати для оцінки рівня циркулярності економіки країни?
4. «Дорожні карти» циркулярної економіки в ЄС передусім спрямовані на:
5. Який фактор є драйвером переходу міжнародного бізнесу до циркулярних моделей?
6. Яка з наведених бізнес-моделей є типовою для циркулярної економіки?
7. Чому циркулярні бізнес-моделі часто вважаються більш стійкими в умовах глобальних криз?
8. Яка роль ТНК в розвитку циркулярної економіки є визначальною?
9. Який ризик найчастіше стримує впровадження циркулярних моделей в міжнародному бізнесі?
10. Який аспект циркулярної економіки найбільш тісно пов'язаний з Цілями сталого розвитку ООН?
11. В чому полягає головна відмінність циркулярних бізнес-процесів від традиційних?
12. Який підхід є найбільш ефективним для оцінювання циркулярних бізнес-моделей?
13. Що означає «геп циркулярності» в міжнародній практиці?
14. Який чинник є визначальним для масштабування циркулярних бізнес-моделей?
15. Чому малий та середній бізнес відіграє важливу роль у розвитку циркулярної економіки?
16. Який зв'язок між цифровізацією та циркулярною економікою є найбільш обґрунтованим?
17. Чому концепція «розумних міст» є важливою для розвитку циркулярної економіки?
18. Який показник найкраще відображає ефективність циркулярної бізнес-моделі компанії?
19. Яка стратегія ТНК є найбільш узгодженою з принципами циркулярної економіки?
20. Який із чинників є найбільш важливим для успішної імплементації циркулярної економіки в Україні в контексті міжнародного бізнесу?
21. Який інструмент державної політики найбільше стимулює розвиток циркулярного бізнесу?
22. Чому циркулярна економіка розглядається як елемент конкурентної стратегії міжнародного бізнесу?
23. Який підхід є найбільш доцільним для подолання «гепу циркулярності» на рівні бізнесу?
24. Яка характеристика найбільш точно відрізняє циркулярні інновації від традиційних?
25. Яка роль фінансових інструментів в розвитку циркулярного міжнародного бізнесу?
26. Який ризик є найбільш характерним для компаній, що ігнорують перехід до циркулярної економіки?
27. Який із наведених підходів найкраще відповідає принципам сталого міжнародного бізнесу?

28. Який елемент є важливим для інтеграції циркулярної економіки в глобальні ланцюги створення вартості?
29. Чому взаємодія держави та бізнесу є необхідною умовою розвитку циркулярної економіки?
30. Який стратегічний ефект має впровадження циркулярних бізнес-моделей для міжнародного бізнесу в довгостроковій перспективі?

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перекладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Корнелюк О., Павліха Н. Концептуальні засади розвитку циркулярної економіки. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2023. № 3 (17). С. 303-318. DOI : <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2023-03-303-318>
2. Павліха Н.В., Корнелюк О.А. Циркулярна модель як інноваційна система відновлення конкурентоспроможності регіонів і територіальних громад в Україні у воєнний і повоєнний періоди. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Сер. Економічні науки. 2023. Вип. 3(103). С. 179-193. DOI: <http://doi.org/10.31713/ve3202317>
3. Павліха Н.В., Корнелюк О.А., Цимбалюк І.О. Методології проєктного менеджменту для циркулярних бізнес-моделей: переваги та можливості. Інтелект XXI. 2023. № 3. С. 74-80. DOI : <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2023-3.11>
4. Сучасне керування відходами відповідно до принципів циркулярної економіки. Посібник курсу ZWA deep level. 2021. URL: <https://zerowastekharkiv.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/posybnic-lekciye-book-5.pdf>
5. Циркулярна економіка : навчальний посібник / Шевченко Т. І., Шуптар-Поривасва Н. Й., Губанова О. Р. та ін. Суми: 2022. 220 с. URL: <https://repo.snau.edu.ua/bitstream/123456789/10468/1/%d0%a6%d0%b8%d1%80%d0%ba%d1%83%d0%bb%d1%8f%d1%80%d0%bd%d0%b0%20%d0%b5%d0%ba%d0%be%d0%bd%d0%be%d0%bc%d1%96%d0%ba%d0%b0.pdf>
6. Циркулярна економіка. [Електронний ресурс]: навчальний посібник / Є.С. Цюман, В.І. Зюсюн. Київ: НТУ, 2023. 133 с. URL: http://lib.ntu.edu.ua/catalog/docs/ecology/ecology%2091_2023.pdf
7. Циркулярна економіка: як новий спосіб господарювання в умовах цифрової трансформації. Колективна монографія. За науковою ред. к.е.н., доц. Татомир І.Л., к.е.н., доц. Квасній Л.Г. Трускавець: ПОСВІТ, 2021, 124 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1103/1/%D0%A6%D0%98%D0%A0%D0%9A%D0%A3%D0%9B.%20%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD.-1.pdf>
8. Циркулярна політика управління відходами: підручник / А. І. Крисоватий, Р. Є. Зварич, І. Я. Зварич. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 458 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/47975>
9. Circular Economy Action Plan. For a cleaner and more competitive Europe. 2020. URL: https://ec.europa.eu/environment/circular-economy/pdf/new_circular_economy_action_plan.pdf